

Seksualnost mladih: značajke i izazovi današnjice

Pucić, Mia

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:097954>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-04**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet Osijek
Odsjek za psihologiju

Mia Pucić

Seksualnost mladih: značajke i izazovi današnjice

Završni rad

Mentorica: doc. dr. sc. Irena Pavela Banai

Osijek, 2024.

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet Osijek
Odsjek za psihologiju

Mia Pucić

Seksualnost mladih: značajke i izazovi današnjice

Završni rad

Društvene znanosti, polje psihologije, grana razvojna psihologija
Mentorica: doc. dr. sc. Irena Pavela Banai

Osijek, 2024.

Prilog: Izjava o akademskoj čestitosti i o suglasnosti za javno objavljivanje.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravila te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni.

Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasna da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku, 16.9.2024.

A handwritten signature in black ink, reading 'Mia Pucić' with a stylized flourish at the end.

Mia Pucić, 0066330547

Sadržaj

1. SEKSUALNOST MLADIH: ODREĐENJE, PRISTUPI I POVIJEST.....	1
2. ZNAČAJKE I IZAZOVI DANAŠNJICE	3
3. DIGITALNI SVIJET I SEKSUALNOST MLADIH	4
3.1. APLIKACIJE ZA UPOZNAVANJE.....	4
3.2. EKONOMIJA SEKSA	5
3.3. SEKSUALNOST I UMJETNA INTELIGENCIJA	7
3.4. SEXTING.....	8
4. PROMJENE SEKSUALNIH I PARTNERSKIH ODNOSA	9
4.1. (NOVE) VRSTE INTIMNIH VEZA	9
4.1.1. <i>Veze na daljinu</i>	10
4.1.2. <i>Neobavezni seksualni odnosi</i>	10
4.1.3. <i>Fenomen sugar dating</i>	11
4.2. SEKSUALNA RECESIJA	13
5. SEKSUALNOST I OSOBNI IZAZOVI DANAŠNJICE	14
5.1. SEKSUALNA IDENTIFIKACIJA I FLUIDNOST	14
5.2. TIJELO POZITIVNOST I SAMOPOUZDANJE.....	15
6. ZAKLJUČAK.....	16
7. LITERATURA	18

Seksualnost mladih: značajke i izazovi današnjice

Sažetak

Seksualnost je povijesno bila ograničena tradicionalnim normama i društvenim očekivanjima, često smatrana tabu temom. Međutim, novije generacije sve češće odstupaju od tih ukorijenjenih obrazaca, prihvaćajući slobodnija ponašanja i otvoreniji pristup različitim aspektima seksualnosti. Povećana seksualna permisivnost i fluidnost postaju ključne karakteristike svakodnevnog života, uz sve veću fleksibilnost u razumijevanju rodnog i seksualnog identiteta. Online platforme i aplikacije za upoznavanje nude nove oblike interakcije i izražavanja seksualnosti, dok fenomen komercijalizacije seksualnosti na platformama poput OnlyFansa i sve prisutnija upotreba umjetne inteligencije u intimnim odnosima dodatno oblikuju način na koji mladi istražuju i redefiniiraju svoje seksualne identitete. Iako su postignuti značajni napreci u slobodi izražavanja seksualnosti, pojavljuju se novi izazovi. Seksualizacija žena i društveno uvjetovane norme koje muškarci slijede često dovode do objektivizacije tijela, što potiče ukorijenjene stereotipe i otežava razvoj autentičnih i ravnotežnih odnosa. Fenomen „seksualne recesije“ pokazuje smanjenje stvarne seksualne aktivnosti unatoč većem društvenom prihvaćanju različitih seksualnih identiteta. Osim toga, mladi su pod pritiskom medija i društvenih mreža, koji nameću nerealne slike tijela i intimnih odnosa. S obzirom na ove izazove i promjene, cilj ovog završnog rada je sveobuhvatno analizirati suvremene aspekte seksualnosti mladih i prikazati kako nove generacije, unatoč izazovima, preispituju stare vrijednosti te usvajaju otvoreniji i uravnoteženiji pristup. U radu se zaključuje kako novi trendovi i značajke seksualnosti mladih doprinose oslobađanju dijaloga o seksualnosti od srama i stigme te pomažu u stvaranju društva u kojem seksualnost postaje prirodan i prihvaćen dio ljudskog iskustva.

Ključne riječi: seksualnost, seksualna permisivnost, romantični odnosi, aplikacije za upoznavanje, seksualna fluidnost

1. SEKSUALNOST MLADIH: ODREĐENJE, PRISTUPI I POVIJEST

Seksualnost je često kontroverzna i tabuizirana tema u društvu, ograničena strogim normama i društvenim očekivanjima koja su oblikovala način na koji se o njoj govori i promišlja danas (Crespo-Fernández, 2018). Freud (1943, prema Masters i sur., 2006) je istaknuo: “Svatko bi pomislio da nema dvojbe oko toga što znači riječ “seksualno”. Prvo i najvažnije, naravno, ona označava “neprirodno”, ono što se ne smije spomenuti.“

Međutim, potpuno razumijevanje čovjekove seksualnosti nije moguće bez sagledavanja njezine složene i višedimenzionalne prirode. Upravo zbog te složenosti, ali i mijenjanja kroz različite faze života, definicija seksualnosti nije nimalo jednostavna (Sharpe, 2003). U skladu s time, Masters i suradnici (2006) opisuju seksualnost kao konstrukt koji obuhvaća biološke, psihosocijalne, ponašajne, kliničke i kulturološke dimenzije. Biološka dimenzija odnosi se na biološke faktore koji utječu na spolne razlike u ponašanju, reproduktivne sposobnosti, seksualne želje, seksualno funkcioniranje i zadovoljstvo, ali i uzbuđenje koje se očituje u biološkim reakcijama poput ubrzanog pulsa i osjećaja topline. Psihosocijalna dimenzija odnosi se na psihološke čimbenike (npr. emocija, misli i crte ličnosti) koji su u stalnoj interakciji sa socijalnim elementima (npr. međuljudski odnosi), dok se bihevioralna dimenzija fokusira na aspekte seksualnog ponašanja, pružajući uvid u to što, kako i zašto ljudi određene stvari čine u kontekstu svoje seksualnosti. Klinička dimenzija usmjerena je na pronalaženje rješenja za prepreke koje mogu ometati seksualno zdravlje, uključujući tjelesne poteškoće, ozljede, osjećaj srama i različite oblike konflikta. Kulturološka dimenzija ima pak posebno važnu ulogu u razumijevanju seksualnosti, jer obuhvaća stavove, moralne vrijednosti, vjerske norme i stereotipe koji su oblikovani kulturnim kontekstom pojedinca, a značajno utječu na to kako pojedinac percipira i izražava seksualnost (Masters i sur., 2006).

Razvojna razdoblja, baš kao i društvene norme, podložne su promjenama koje dovode do specifičnih prekretnica i izazova. Također, društvene norme, barem su u svojim osnovnim aspektima, usklađene su s normativnim razvojem, uključujući spolno sazrijevanje i razvoj kognitivnih vještina (Sharpe, 2003). Stoga je opravdano raspravljati o razvoju ne samo sa stajališta normativne prirode događaja, već i u kontekstu zadataka i/ili uloga kao kulturnih tradicija (Liberska i Malina, 2011).

U tom smislu, mlađa odrasla dob ili nadolazeća odraslost izdvaja se kao jedno od najizazovnijih i najnestabilnijih razdoblja u životu (Arnett, 2000; Sharpe, 2003). Iako mladi ljudi u ovom razdoblju dostižu vrhunac svojih fizičkih i mentalnih sposobnosti, istovremeno se suočavaju s nizom stresnih situacija (Arnett, 2000). Tijekom razdoblja nadolazeće odraslosti,

osobe između 18 i 29 godina, imaju priliku istražiti različite aspekte vlastitog identiteta, uključujući romantične i seksualne odnose, koji u nekim slučajevima mogu uključivati rizična ponašanja (Arnett i sur., 2014). Kroz različita seksualna iskustva, ova populacija ima mogućnost dublje razumjeti svoje preferencije u partnerstvima te bolje razumjeti i oblikovati vlastiti seksualni identitet (Lyons, 2017).

Tradicionalno, prema Eriksonovoj teoriji psihosocijalnog razvoja, identitet se istražuje prvenstveno tijekom adolescencije, pri čemu bi mladi trebali izaći iz ove faze s jasnim razumijevanjem tko su i što žele postati u budućnosti. Međutim, novija istraživanja pokazuju da se istraživanje identiteta često proteže i kroz mlađu odraslu dob, iako započinje u adolescenciji, kako je Erikson prvotno pretpostavio (Liberska i Malina, 2011). Eriksonova (1959, Berk, 2008) šesta faza psihosocijalnog razvoja, koja naglašava konflikt između intimnosti i izolacije, značajna je za mlade koji se suočavaju s izazovom postizanja trajne emocionalne posvećenosti partneru. Danas, većina osoba u razdoblju nadolazeće odraslosti proživljava niz ljubavnih veza, često unutar predanih monogamnih odnosa, iako povremeni neobavezni seksualni odnosi nisu rijetkost (Arnett i sur., 2014). Dok je Erikson (1959, prema Berk, 2008) govorio kako je za razrješenje konflikta ključno da se osobe u ranoj odrasloj dobi prilagode drugima, Arnett (2000) predlaže pet ključnih karakteristika mlađe odrasle dobi koje su više usmjerne na pojedinca: (a) istraživanje identiteta; (b) nestabilnost; (c) usredotočenost na sebe; (d) osjećaj prijelaza i doživljavanje niza mogućnosti. Havighurst (1951, prema Berk, 2008) je dodatno razradio razvojne zadatke rane odrasle dobi, uključujući (a) zapošljavanje; (b) ekonomsko osamostaljivanje; (c) preuzimanje socijalnih uloga prema spolu; (d) izbor bračnog partnera; (e) zasnivanje obitelji i preuzimanje građanskih odgovornosti. Iz navedenog je jasno da kako se kultura razvija, tako se mijenjaju i definicije te očekivanja povezana s ranom odraslom dobi, što dovodi do fleksibilnijih interpretacija ove životne faze.

Uistinu, gledajući kroz povijest, stavovi, ali i predrasude vezane uz seksualnost mijenjali su se zajedno s kulturnim i društvenim promjenama. Primjerice, u staroj Grčkoj određeni oblici muške homoseksualnosti i transrodnosti bili su prihvaćeni, dok su s pojavom židovstva homoseksualne aktivnosti postale strogo osuđivane (Masters i sur., 2006). Više od 2000 godina, religija je bila osnovna snaga u oblikovanju seksualne misli. Međutim, tijekom 20. stoljeća, društvene promjene, naglasak na jednakosti i samootkrivanju, kao i pojava kontracepcije, potaknuli su "seksualnu revoluciju" koja je radikalno promijenila percepciju ljudske seksualnosti i razvoja. Navedeno dovodi do novih značajki i izazova današnjice u kontekstu seksualnosti.

2. ZNAČAJKE I IZAZOVI DANAŠNJICE

Suvremenu globalnu kulturu karakterizira povećana seksualna permisivnost, trend koji je započeo tijekom seksualne revolucije 1960-ih godina, a ukazuje na sve veći stupanj tolerancije prema seksualnim različitostima i izražavanju u modernim društvima (Liberska i Malina, 2011).

Međutim, ovaj trend nije ravnomjerno raspoređen u općoj populaciji. Istraživanja pokazuju da razina obrazovanja i dob značajno utječu na stupanj permisivnosti, pri čemu mlađe generacije pokazuju veći stupanj seksualne slobode u odnosu na starije generacije (Inglehart, 1997; Štulhofer, 1999; Štulhofer i sur., 2004). Ova se promjena može djelomično objasniti ključnim karakteristikama mlađe odrasle dobi, uključujući istraživanje različitih područja identiteta. Također, mladi odrasli, posebice studenti, u razdoblju nadolazeće odraslosti prolaze kroz fazu poluautonometrije, koja im omogućuje da „odgode“ preuzimanje odgovornosti i istraže različite stilove života te se upuste u slobodnija (seksualna) ponašanja (Arnett, 2000). Primjerice, u hrvatskom društvu zabilježen je porast tolerancije prema seksualnim manjinama, adolescentskoj i predbračnoj seksualnosti te sve veća učestalost seksualnih istraživanja, posebno među mlađom odraslom populacijom (Štulhofer, 1999).

Mediji, posebice društvene mreže i digitalne platforme, imaju ključnu ulogu u oblikovanju suvremenih stavova prema seksualnosti, tako redefiniirajući tradicionalne norme i stvarajući nove, koje su često u sukob s vrijednostima prošlih generacija (Arnett, 2000). Iako utjecaj tradicionalnih normi, utemeljenih na crkvenom nauku i religijskom moralu, poput restriktivnijih stavova o seksualnosti, danas sve više slabi, mladi se suočavaju s izazovima koji dolaze s većom seksualnom slobodom (Inglehart, 1997). Stoga, današnji trendovi seksualne slobode i individualizacije mogu rezultirati izbjegavanjem intimnih veza. Intimni odnosi, osobito povremena seksualna iskustva, često su obilježeni nejasnoćama kada je riječ o očekivanjima i namjerama obiju strana. Zbog toga mladi mogu osjećati povećanu tjeskobu u pogledu dugoročne predanosti i strah od emocionalnih povreda (Štulhofer, 1999). Istodobno, u razvojnoj fazi nadolazeće odraslosti dolazi i do naglog razvitka kognitivnih vještina, poput hipotetskog mišljenja i metakognicije, što omogućuje mladim odraslima planiranje budućih događaja i uspostavljanje kompleksnog osjećaja identiteta (Inglehart i Oyserman 2004). Zbog tih kognitivnih promjena, istraživanje seksualnog identiteta kod mladih odraslih postaje složenije, osobito kada se uzmu u obzir i utjecaji socijalne okoline (Keating, 2004).

U nastavku je prvo iznesen pregled istraživanja koja se bave utjecajem digitalizacije na seksualnost mladih, a zatim pregled istraživanja vezanih uz nove seksualne i partnerske odnose te osobne izazove današnjice.

3. DIGITALNI SVIJET I SEKSUALNOST MLADIH

Tehnološki napredak donosi specifične izazove u području seksualnosti mladih, gdje digitalni mediji, iako nude velike prednosti poput brze komunikacije, dostupnosti informacija i prilika za učenje, također predstavljaju značajne rizike i izazove (Gámez-Guadix i sur., 2016). Digitalna revolucija promijenila je način na koji mladi uspostavljaju ravnotežu između virtualnog i stvarnog svijeta, što otvara prostor za važne razvojne zadatke poput istraživanja seksualnosti i izgradnje identiteta (Hobbs i sur., 2017). Ovo poglavlje razmatra kako digitalne platforme, poput aplikacija za upoznavanje, mijenjaju načine uspostavljanja romantičnih i seksualnih odnosa (Stampler, 2014, prema Hobbs i sur., 2017), te kako fenomeni poput OnlyFans-a i internetske pornografije oblikuju ekonomske aspekte seksualnosti. Razmotrit će se i utjecaj umjetne inteligencije na seksualnost, uključujući razvoj seks robota i ulogu videoigara u oblikovanju seksualizacije i percepcije seksualnog nasilja. Osim toga, analizirat će se sexting kao novi oblik digitalne komunikacije koji redefinira privatnost i granice intimnosti, uz analizu njegovih implikacija na društvene norme, vrijednosti i ponašanja.

3.1. Aplikacije za upoznavanje

U digitalnom dobu, aplikacije za upoznavanje postale su ključni instrument u istraživanju seksualnosti i romantičnih odnosa kod mladih odraslih osoba (Rosenfeld i Thomas, 2012, prema Hobbs i sur., 2017). Statistički podaci pokazuju da je 2022. godine broj korisnika ovih aplikacija (npr. Tinder, Bumble, OK Cupid) premašio 381 milijun diljem svijeta, a predviđa se da će do 2028. bilježiti 452 milijuna korisnika (Statista, 2023). Ova promjena u načinima pronalaska partnera omogućila je mladim odraslim osobama pristup većem broju potencijalnih partnera putem svojih pametnih telefona, što je bitno promijenilo tradicionalne obrasce zavođenja i upoznavanja (Ansari, 2015). Prema istraživanju Pew Research Centera (2022), 15 % odraslih Amerikanaca mlađih od 30 upoznalo je svog trenutnog partnera preko aplikacije za upoznavanje, a taj postotak kontinuirano raste. Također, ističe se i rasprostranjenost trenda među istospolnim parovima, čak 70 % njih upoznalo je svog partnera putem interneta (Ansari, 2015).

S obzirom na učestalost korištenja aplikacija za upoznavanje, Orosz i suradnici (2018, prema Stanić i sur., 2022) ispitivali su motive za upotrebu Tindera i ustanovili četiri dominantna razloga – traženje ljubavne veze, ostvarivanje seksualnih odnosa, poboljšanje samopouzdanja i dosada. Isto je zabilježeno i u Hrvatskoj, gdje je prema istraživanju Stanića i suradnika (2022) među mladima najčešći razlog uporabe Tindera bila dosada (73 %), a zatim slijedi traženje ljubavne veze (40 %) i seksualnog partnera (38 %). Ovo su podaci u skladu s teorijom korištenja i zadovoljstva, koja sugerira da pojedinci koriste određene medije kako bi ispunili specifične potrebe i želje (Katz

i sur., 1973). U kontekstu aplikacija za spojeve, korisnici nastoje zadovoljiti fizičke potrebe (npr. seksualni užitak), društvene potrebe (npr. pronalazak partnera ili prijatelja) te psihosocijalne potrebe (npr. provjera privlačnosti) (Rochat i sur., 2019, prema Gao, 2024).

Međutim, korištenje ovih aplikacija nije bez svojih rizika. Istraživanja pokazuju da korisnici Tindera češće pokazuju rizična seksualna ponašanja u usporedbi s onima koji ne koriste ovu aplikaciju (Sevi, 2019). Također, istraživanje Strubela i Petrie (2017) pokazuje da korisnici Tindera imaju niže zadovoljstvo svojim tijelom i veću sklonost samoopažanju u usporedbi s onima koji ne koriste aplikaciju. Osim toga, aplikacije za upoznavanje mogu pridonijeti smanjenju stvarnih socijalnih interakcija, stvaranju nerealnih očekivanja i desenzibilizaciji prema intimnim odnosima (Rosenfeld i Thomas, 2012, prema Hobbs, 2017).

Iako je broj istraživanja o pozitivnim ishodima korištenja aplikacija za upoznavanje ograničen (McKie i sur., 2015, prema Maheux i Choukas-Bradley, 2021), smatra se da bi ove aplikacije mogle imati pozitivan utjecaj na određene populacije. Osobe u nadolazećoj odraslosti, posebice seksualne i rodne manjine, mogle bi imati najveću korist, s obzirom na to da se često suočavaju sa stigmom i izazovima u pronalaženju partnera izvan online svijeta (McKie i sur., 2015, prema Maheux i Choukas-Bradley, 2021). Ipak, uz ove prednosti, postoji i niz složenih izazova koji zahtijevaju daljnja istraživanja kako bi se bolje razumjele njihove implikacije (Gao, 2024).

3.2. Ekonomija seksa

Prema teorijskom okviru „seksualne ekonomije“, odnosi se promatraju kao tržište na kojem muškarci nastoje steći naklonost žena, koje se percipiraju kao vlasnice vrijednog resursa – seksualnog pristupa (Baumeister i Vohs, 2004). U ovom kontekstu, ženska seksualnost ima kulturnu vrijednost koja je često višestruko veća od muške, što se odražava na društvene norme koje mušku promiskuitetnost smatraju prihvatljivom, dok se ženska osuđuje (Baumeister i Vohs, 2004). Ekonomski aspekt seksualnosti, kako ih predstavljaju Baumeister i Vohs (2004), posebice su relevantni u današnjem digitalnom dobu, gdje tehnološki napredak redefinira načine na koje mladi istražuju i komercijaliziraju svoju seksualnost. Ova tradicionalna dinamika u kojoj muškarci traže seksualni pristup, a žene koriste seksualnost kao resurs za socijalnu razmjenu, danas se odražava kroz platforme poput OnlyFansa, kao i kroz raširenu dostupnost pornografije na internetu (Easterbrook-Smith, 2022).

OnlyFans je platforma koja omogućuje korisnicima, najčešće mladima, da direktno monetiziraju svoju seksualnost, što predstavlja jasnu manifestaciju teorije seksualne ekonomije u digitalnom kontekstu. Naime, žene (i muškarci) mogu preko ove platformi direktno naplaćivati pristup svom sadržaju, što dodatno potvrđuje Baumeisterovu tezu o seksualnosti kao tržištu

(Baumeister i Vohs, 2004). Ovaj fenomen također ukazuje na promjenu u društvenim normama, gdje se komercijalizacija vlastitog tijela sve više prihvaća, posebno među mladima koji traže financijsku neovisnost ili dodatne izvore prihoda, a procjenjuje se da otprilike 2 % studentica u Velikoj Britaniji financira svoje školovanje putem seksualnog rada (Easterbrook-Smith, 2022). Motivacije za pristupanje OnlyFansu uključuju i smanjenje stigme povezane s platformom, što je rezultiralo većim brojem kreatora sadržaja, osobito tijekom pandemije COVID-19, kada je trend privukao veliki broj ljudi da istraže OnlyFans kao izvor prihoda (Tynan i Linehan, 2024). Uz to, takve platforme omogućuju korisnicima da se povežu sa seksualnim sadržajem koji je personaliziran i autentičniji od onog koji se može naći na pornografskim stranicama (Litam i sur., 2022). Takva interakcija kreatora i korisnika potencijalno je komplicirana dinamikom ograničene autentičnosti, koju je Bernstein (2007) definirao kao pružanje intimnog seksualnog iskustva unutar granica novčane razmjene. Međutim, ova komercijalizacija seksualnosti nije bez izazova, s obzirom na stigmatu povezanu s prostitucijom i rizike poput bankovne diskriminacije, gdje osobe koje se bave seksualnim radom često nailaze na poteškoće u pristupu financijskim uslugama, poput otvaranja računa ili dobivanja kredita (McCausland i McCausland., 2022).

Pornografija također ima značajan utjecaj na seksualnost mladih, a njezina konzumacija danas je gotovo pa uobičajena. Primjerice, istraživanje Carroll i suradnika (2008, prema Willoughby i sur., 2018) pokazalo je da gotovo 90 % muškaraca fakultetske dobi i oko jedne trećine žena gleda pornografski sadržaj. Iako neki korisnici pornografije prijavljuju dobrobiti korištenja pornografije, uključujući povećanje seksualnog znanja i poboljšanja partnerske seksualne komunikacije i udobnosti, istovremeno upotreba pornografije može dovesti do nerealnih očekivanja, smanjenog interesa za seksualnog partnera i većeg osjećaja nesigurnosti, kao i povećanog psihološkog stresa (Maheux i Choukas-Bradley, 2021, prema Litam i sur. 2022). Također, Weinberg i suradnici (2010) otkrili su da je korištenje pornografije među studentima služilo za normalizaciju različitih seksualnih ponašanja i osnaživanje studenata da eksperimentiraju s novim seksualnim praksama. Budući da pornografija obično prikazuje kako se seks odvija u neobveznom kontekstu s čestim seksualnim eksperimentiranjem (Bridges i sur., 2010), utjecaj pornografije na oblikovanje seksualnih stavova dovodi i do većeg upuštanja u neobavezne (seksualne) odnose. Naime, dostupnost seksualnih sadržaja na internetu može utjecati na smanjenje vrijednosti fizičkog seksualnog kontakta, budući da se danas seksualno zadovoljstvo sve više može postići virtualnim putem (Easterbrook-Smith, 2022).

Dakle, izazovi koji proizlaze iz utjecaja pornografije, ali i popularnosti platformi poput OnlyFansa, otvaraju vrata novim mogućnostima, ali i potencijalno opasnim društvenim i psihološkim posljedicama.

3.3. Seksualnost i umjetna inteligencija

Razvoj umjetne inteligencije ima utjecaj i na različite aspekte ljudske seksualnosti, posebice kroz inovacije poput seksualnih robota i videoigara koje koriste sofisticirane algoritme kako bi stvorile personalizirana iskustva prilagođena individualnim preferencijama korisnika (Guggisberg, 2020; Hancock, 2020). Ovi tehnološki napredci omogućuju stvaranje sadržaja i interakcija koje redefiniiraju pojam intimnosti u digitalnom dobu, često zamagljujući granice između stvarnog i virtualnog svijeta.

Tako primjerice, seksualni roboti, opremljeni naprednim softverom, mogu odgovarati na emocionalne i fizičke potrebe korisnika, prilagođavajući svoje ponašanje na temelju učenja iz prethodnih interakcija. Dok Döring i Pöschl (2018) naglašavaju da, iako su seksualni roboti još uvijek u ranoj fazi razvoja, oni već sada mogu simulirati i razne seksualne radnje. Nadalje, postoji zabrinutost da bi ovakvi napredci mogli stvoriti nerealna očekivanja o seksu i tijelu, što bi moglo negativno utjecati na stvarne ljudske odnose. S druge strane, seksualni roboti pružaju društvo i emocionalnu podršku osobama koje se suočavaju s izolacijom ili invaliditetom, što je prepoznato kao jedna od pozitivnih strana ove tehnologije (Hancock, 2020).

Još jedan od ključnih problema koji se ističe u odnosu umjetne inteligencije i seksualnosti jest način na koji videoigre objektiviziraju žene, često ih prikazujući na vrlo seksualiziran način (Guggisberg, 2020). U videoigrama, ženski likovi često su podređeni i prikazani kroz stereotipne obrasce, dok muški likovi dominiraju kao agresivni i pretjerano muževni (Henricksen, 2018, prema Guggisberg, 2020). Ova dinamika ne samo da perpetuira seksističke stavove, već može doprinijeti desenzibilizaciji na seksualno nasilje i poticanju stavova koji podržavaju silovanje (Galdi i sur., 2014).

Nadalje, seksualno nasilje u videoigrama, nerijetko uključuje virtualne simulacije silovanja, dodatno pojačavajući negativne učinke ovakvih sadržaja. Iako su mnoge nasilne videoigre usredotočene na ratne scenarije bez seksualnog sadržaja, postoji značajan broj igara koje uključuju seksualizirane ženske likove kako bi povećale prodaju, što je povezano s muškom dominacijom u industriji videoigara (Salter i Blodgett, 2012). Sadašnja saznanja ukazuju na to da izloženost seksualno eksplicitnim videoigrama ima niz negativnih učinaka, uključujući desenzibilizaciju na seksualno nasilje, stvaranje nerealnih očekivanja o seksualnim odnosima te promicanje stavova koji podržavaju seksualnu agresiju. (Guggisberg, 2020).

Naposljetku, tzv. *deepfake* tehnologija, koja koristi umjetnu inteligenciju za stvaranje lažnih, ali uvjerljivih digitalnih sadržaja, može imati štetne posljedice za žrtve, uključujući narušavanje reputacije, psihološke traume i društvenu stigmatizaciju (Di Silvestro i Iurissevich,

2024). U kontekstu seksualnosti, *deepfake* omogućuje postavljanje nečijeg lica na tijelo glumca iz pornografskog sadržaja, stvarajući lažne prikaze koji mogu imati devastirajuće posljedice za žrtve, uključujući narušavanje reputacije, psihološke traume i društvenu stigmatizaciju (Wagner i Blewer, 2019). Mlade osobe, koje su još uvijek u fazi razvijanja svoje seksualne identifikacije, posebno su ranjive na ove vrste napada (Stanley i sur., 2016). Osim toga, u današnjem digitalnom dobu, kada se osobni podaci i slike lako dijele na društvenim mrežama, mogućnost zloupotrebe tih informacija postaje sve veća (Wagner i Blewer, 2019). Stoga, ključno pitanje koje se postavlja je kako učinkovito zaštititi žrtve i spriječiti zloupotrebu *deepfake* tehnologije, a da se pritom ne ugrozi sloboda izražavanja.

3.4. Sexting

Sexting, kao novi oblik društvene interakcije i digitalne komunikacije, postao je sve prisutniji među mladima. Sexting podrazumijeva slanje ili primanje seksualno eksplicitnih poruka ili fotografija putem mobitela ili drugog medijskog uređaja (Raine i sur., 2020., prema Dodaj i sur., 2022). Barrense-Dias i suradnici (2017, prema Dodaj i sur., 2022) klasificirali su u četiri kategorije: (a) radnje (slanje, primanje i prosljeđivanje sadržaja); (b) vrsta medija (slike, tekst ili video); (c) seksualni sadržaj i (d) modeli prijenosa. Prevalencija sextinga varira, a studije pokazuju da je slanje seksualno eksplicitnih sadržaja rasprostranjeno među mladima. Prema istraživanju Gordon-Messera i suradnika (2013), 43 % mladih odraslih osoba sudjelovalo je u nekom obliku sextinga, pri čemu je 28 % slalo i primalo takve sadržaje, dok je 13 % primalo, ali nije slalo. U Hrvatskoj je utvrđeno kako 70 % mladih sudjeluje u nekom obliku sexting ponašanja, dok 29 % navodi kako nikada nije sudjelovalo niti u jednom obliku razmjene seksualno eksplicitnih sadržaja na internetu. S obzirom na pojedine oblike sextinga, 45 % mladih je navelo kako je barem jednom poslalo seksualnu poruku, 54 % ju je barem jednom primilo, 10 % je prosljedilo tuđu, a 45 % njih je izjavilo da im je prosljeđena tuđa (Dodaj i sur., 2022). Tijekom pandemije COVID-19, prevalencija sextinga među mladima dodatno je porasla, kada je čak 40 % mladih sudjelovalo u ovoj aktivnosti (Maes i Vandenbosch, 2022, Dodaj i sur., 2022). Zanimljivo je da sexting među ovom dobnom skupinom nije nužno povezan s većim brojem seksualnih partnera niti s povećanim rizikom nezaštićenog seksualnog odnosa, iako su rezultati istraživanja o povezanosti s rizičnim ponašanjem različiti (Klettke i sur., 2014, prema Whitlock i sur., 2017). Razlozi za sexting među mladima su različiti, a neki od najistaknutijih motivatora uključuju korištenje sextinga kao oblika flerta ili kao način izražavanja romantičnog interesa (Gassó i sur., 2021). Stephen i sur. (2017) identificirali su nekoliko razloga zašto se mladi upuštaju u sexting. Prema rezultatima njihovog istraživanja, 84 % sudionika smatra da je sexting vrijedan izvor informacija o seksualnosti, 82 %

želi ojačati svoju ljubavnu vezu, dok 21 % žena i 39 % muškaraca sexta jer žele započeti nove romantične odnose.

Međutim, iako prosljeđivanje sadržaja bez pristanka, koje se smatra oblikom seksualnog uznemiravanja na internetu, može dovesti do ozbiljnih psiholoških posljedica uključuju sram, krivnju i potencijalne probleme s privatnošću (Gassó i sur., 2021), mnogi mladi ljudi vjeruju da sexting ima pozitivne ishode (Graham Holmes i sur., 2021). Mladi smatraju seksualno uzbuđenje, masturbaciju, orgazam i potvrdu pozitivnim ishodima sextinga (Graham Holmes i sur., 2021), dok su McGovern i suradnici (2016, prema Graham Holmes i sur., 2021) otkrili kako mladi kao pozitivne aspekte sextinga navode sigurnu zamjenu za seks.

Razdoblje odrasle dob u nastajanju smatra se ključnim za razvoj romantičnih veza (Arnett, 2000). Međutim, za razliku od prethodnih generacija, koje su vidjele su brak kao krajnji cilj romantičnih veza, mladi danas „odgađaju“ stupanje u brak i dugoročne odnose. Tako je primjerice u Hrvatskoj prosječna dob stupanja u brak 28,7 za žene i 31,3 godina za muškarce. Za razliku od današnjih statistika, 1960. godine te brojke su iznosile 22,6 godina za žene i 25,8 za muškarce (Državni zavod za statistiku, 2020). Ovaj pomak omogućio je veću slobodu u istraživanju seksualnosti i uspostavljanju (romantičnih) veza, što se očituje kroz pojave poput neobaveznih seksualnih odnosa, popularno nazvanih *hookup* veze te fenomena *sugar datinga*, koji su danas uobičajeni među (novim) vrstama intimnih veza mladima (Claxton i van Dulmen, 2013). Unatoč otvorenosti prema ovim novim oblicima odnosa, postojeći trendovi, poput sve učestalijih veza na daljinu, ukazuju da mladi i dalje žude za međuljudskom pripadnošću te da su sposobni suočiti se s izazovima koje donosi današnje društvo (SuwinyattichaiPorn i sur., 2017). Istodobno, različiti društveni konteksti dovode do fenomena seksualne recesije, koji se odnosi na smanjen interes mladih za seksualne aktivnosti u usporedbi s prethodnim generacijama, što dodatno ukazuje na promjenu pristupa seksualnosti i ljubavnim odnosima danas (Twenge i sur., 2016).

4. PROMJENE SEKSUALNIH I PARTNERSKIH ODNOSA

4.1. (Nove) vrste intimnih veza

Današnje društvo svjedoči pojavi novih oblika intimnih veza među mladima, koji se značajno razlikuju od tradicionalnih modela prošlih generacija. Globalizacija je, između ostalog, dovela do porasta ljubavnih veza na daljinu (Holtzman i sur., 2021). Ovi novi obrasci, uključujući i neobavezne odnose poput *hookup* kulture i fenomena *sugar datinga*, ukazuju na promjenu u percepciji intimnosti i romantičnih odnosa, odražavajući fleksibilniji, ali i izazovniji pristup međuljudskim vezama. Spomenuti fenomeni detaljnije su opisani u nastavku.

4.1.1. Veze na daljinu

Veze na daljinu postaju sve značajniji aspekt romantičnih odnosa u suvremenom društvu, osobito među studentskom populacijom, čineći 25 % do 50 % svih veza (Stafford, 2010, prema SuwinyattichaiPorn i sur., 2017). Također, Stafford (2010, prema SuwinyattichaiPorn i sur., 2017) izvještava da će broj studenata koji održavaju veze na daljinu porasti na 75 % u bliskoj budućnosti.

Iako ne postoji univerzalno dogovorena definicija, veza na daljinu često se definira kao intimna veza između partnera koji su geografski odvojeni jedan od drugog (Holtzman i sur., 2021). Unatoč tehnološkim naprecima koji omogućuju održavanje veza na daljinu kroz lakšu komunikaciju putem videochata, glasovnih poziva i tekstualnih poruka, istraživanja pokazuju da geografska udaljenost i dalje predstavlja prepreku u održavanju kvalitete odnosa (Merolla, 2012). Uz daljinu, jedan od sporednih problema s kojima se pojedinci u vezi na daljinu susreću je dodatni pritisak na financije, jer većina studenata nije iznadprosječno financijski situirana, što dodatno otežava trošak za ostvarivanje svakog susreta s partnerom (Holtzman i sur., 2021). Također, kao još jedan problema, ističe se i idealizacija partnera u vezi, što može biti izrazito problematično kada se parovi geografski zbliže (Stafford, 2005, prema Stafford i Merolla, 2007). Brojni su istraživači otkrili da parovi u vezama na daljinu izvješćuju o gotovo jednakoj ili čak višoj razini zadovoljstva i stabilnosti veze u odnosu na one parove koji nisu u vezi na daljinu (Stafford i Merolla, 2007). Međutim, moguće objašnjenje je da su partneri u vezi na daljinu skloni idealizirati svoje partnere i njihov odnos u cjelini, stoga su percipirali veće zadovoljstvo u odnosu.

No, udaljenost od partnera ne mora nužno biti negativna. Mnogi pojedinci u vezama na daljinu ističu njihove pozitivne strane poput osobne slobode, mogućnosti razvitka karijere, boljih akademskih uspjeha (Claxton i van Dulmen, 2013), povećane autonomije kao i razvijenih socijalnih i komunikacijskih vještina (Pistole, 2010, prema Holtzman, 2021). Također, neki oblici digitalne komunikacije, poput čestih i emocionalno značajnih tekstualnih poruka, pokazuju se kao ključni alati u održavanju osjećaja bliskosti i emocionalne povezanosti među parovima u vezi na daljinu (Merolla, 2012; Holtzman, 2021). Na primjer, slanje kratkih poruka "dobro jutro" i "laku noć" i dijeljenje detalja o svakodnevnim iskustvima može poboljšati percepcije da je nečiji partner prisutan i uključen u njihov svakodnevni život, dodatno ojačavajući osjećaj bliskosti i stabilnosti u vezi, unatoč fizičkoj udaljenosti (Tong i Walther, 2011, prema Holtzman, 2021).

4.1.2. Neobavezni seksualni odnosi

Neobavezni seksualni odnosi među mladima tijekom odrasle dobi u nastajanju predstavljaju normativno ponašanje koje odražava ključne razvojne značajke ovog životnog razdoblja, poput istraživanja identiteta i emocionalne nestabilnosti (Arnett, 2000). Iako se većina

seksualnog ponašanja događa u kontekstu dugoročnih veza, podaci također pokazuju da je, na društvenoj razini, blaga poliginija bolji opis ljubavnih obrazaca od monogamije (Scott i sur., 2011). Uistinu, seksualne aktivnosti izvan klasične ljubavne veze, tzv. neobavezni seksualni odnosi, česti su među mlade odrasle ljude, posebno među studentskom populacijom (Scott i sur., 2011). To potvrđuje i podatak da je više od tri četvrtine studenata sudjelovalo u barem jednoj takvoj aktivnosti (Heldman i Wade, 2010).

Neobavezne seksualne odnose karakterizira nedostatak emocionalne povezanosti i predanosti između seksualnih partnera (Boislard i sur., 2016), a seksualno ponašanje u tim susretima može uključivati poljupce, seksualno dodirivanje, oralni seks i vaginalni ili analni snošaj, te se može dogoditi jednom ili više puta (Garcia i suradnici 2012, prema Claxon i van Dulmen, 2013).

Na razini društvenog okruženja, uključenost mladih u neobavezne seksualne odnose povezana je s promjenama u kulturnim normama vezanim uz zabavljanje i veze, što se često opisuje pojmom *hookup* – terminom koji se odnosi na seksualne interakcije bez formalne veze ili dugoročnog emocionalnog angažmana (Scott i sur., 2011). Neki od najčešćih naziva za različite vrste ovakvih odnosa uključuju *one night stand* (seks za jednu noć), *friends with benefits* (prijatelji s povlasticama) i slično (Scott i sur., 2011). Motivacije za povremene seksualne odnose među mladima variraju, ali najčešće uključuju fizički užitek (89 %), emocionalno zadovoljstvo (54 %) i želju za započinjanjem romantične veze (51 %) (Garcia i Reiber, prema Šutić i sur., 2022).

S jedne strane, ovi odnosi često su povezani s negativnim ishodima, poput osjećaja kajanja koje izražava većina sudionika nakon takvih iskustava. Čak tri četvrtine studenata koji su bili u neobaveznom seksualnom odnosu iskazuje nezadovoljstvo nakon, češće žene, nego muškarci (Boislard i sur., 2016). Međutim, i muškarci i žene općenito doživljavaju više pozitivnih nego negativnih učinaka neposredno nakon odnosa (Owen i Fincham, 2011, prema Claxton i van Dulmen, 2013). Sve veći broj istraživanja sada se usredotočuje na kratkoročne dobrobiti povremenih seksualnih odnosa, kao što su osjećaj privlačnosti i osnaženosti, doživljaj seksualnog zadovoljstva i uzbuđenja, upoznavanje novih ljudi, uključujući prijatelje i potencijalne buduće romantične partnere (Heldman i Wade, 2010).

4.1.3. Fenomen *sugar dating*

Sugar dating, sve prisutniji fenomen u suvremenom društvu, proizlazi iz kombinacije ekonomskih nesigurnosti i modifikacije intimnih odnosa. Ovaj tip odnosa, u kojem mlađa osoba, poznata kao *sugar baby*, ulazi u vezu sa starijom, imućnijom osobom, obično zvanom *sugar daddy*, karakterizira pružanje financijske sigurnosti u zamjenu za druženje, intimnost ili druge

oblike pažnje (Kirkeby i sur., 2022). Širenje internetskih platformi koje olakšavaju ovakve dogovore dodatno je učvrstila *sugar dating* u društvenoj strukturi, omogućujući odnose temeljene na financijskoj, materijalnoj ili emocionalnoj razmjeni (Gunnarsson, 2024).

Jedan od ključnih aspekata *sugar datinga* je njegova transakcijska priroda, koja se često opisuje kao vrhunac komercijalizacije intimnog života u društvu (Nayar, 2017). Ovaj fenomen nije isključivo vezan za financijsku razmjenu; često uključuje stvarnu emocionalnu povezanost između partnera, čime se zamagljuje granice između "profesionalnih" i osobnih odnosa (Gunnarsson i Strid, 2023). Takva dinamika omogućuje *sugar datingu* da se razlikuje od tradicionalnog oblika prostitucije, iako mnogi istraživači ukazuju na njegove sličnosti s komercijalnim seksom (Motz, 2014, prema Gunnarsson i Strid, 2023). Dok *sugar dating* i konvencionalni spojevi imaju sličnosti u romantičnim interakcijama poput držanja za ruke ili intimnih razgovora, temeljna razlika leži u motivaciji za vezu. Konvencionalni odnosi obično se temelje na ljubavi, privrženosti i emocionalnoj privlačnosti, dok *sugar dating* uglavnom pokreću financijske transakcije i materijalne koristi (Kirkeby i sur., 2022).

Dakle, ekonomski razlozi igraju ključnu ulogu u motiviranosti za *sugar dating*, posebno u kontekstu rastuće ekonomske nesigurnosti (Palomeque Recio, 2021). Međutim, sudjelovanje u *sugar datingu* također motivira i želja za avanturom, uživanje u luksuzu ili jednostavno istraživanje odnosa s osobama višeg društvenog statusa (Gunnarsson i Strid, 2023). Žene koje sudjeluju u ovakvim odnosima često koriste *sugar dating* kao taktiku za stjecanje kontrole nad vlastitim životom i povećanje ekonomske sigurnosti, čime izbjegavaju stigmatu koja često prati tradicionalne oblike prostitucije (Johansson i Gunnarsson, 2023).

Istraživanja pokazuju da *sugar dating* nudi relativno unosne prilike posebno za studentice, budući da one često nemaju dovoljno vremena za rad i zarađivanje dodatnog novca za pokrivanje obrazovnih troškova (Daly, 2017). Iako su ovi odnosi jasno utemeljeni na transakcijama, emocionalna uključenost nije rijetkost, no emocionalne veze u *sugar datingu* razlikuju se od onih u konvencionalnih, koje traju duže i obuhvaćaju obveze koje mogu dovesti do ozbiljnijih i intimnih odnosa (Gunnarsson i Strid, 2023). U *sugar datingu*, primarni fokus je na dogovorima, poput materijalnih aranžmana, koji utječu na emocionalne veze. Emocionalne veze u *sugar datingu* često su privremene i pod velikim utjecajem eksplicitnih dogovora između susreta (Gunnarsson, 2024). Također, Gunnarsson (2024) napominje da u konvencionalnim vezama emocije između partnera mogu biti vrlo duboke, što može dovesti do većih razočaranja. S druge strane, u *sugar datingu*, unaprijed dogovorene granice minimiziraju mogućnost razočaranja. Shodno tome, *sugar dating* kao fenomen odražava šire društvene promjene prema transakcijskim pristupima intimnosti i

odnosima, pod utjecajem ekonomskih uvjeta, individualizma i erozije tradicionalnih normi koje reguliraju ljubav i seksualnost (Gunnarsson i Strid, 2023; Nayar, 2017).

4.2. Seksualna recesija

Jedna od karakteristika seksualnosti mladih danas je seksualna recesija, koja se očituje u smanjenju interesa za brak, seksualnost i potomstvo. Fenomen seksualne recesije izrazito je prisutan, posebno u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju, s različitim čimbenicima i uzrocima koji variraju među pojedincima i društvenim skupinama (Lehmiller i sur., 2022).

Jedan od faktora koji može objasniti trend smanjenog interesa za seksom je sporiji prijelaz mladih odraslih u samostalni život, što uključuje duže ostajanje s roditeljima i kasnije stupanje u brak, budući da osobe u braku češće imaju spolne odnose nego osobe koje nisu u braku (Twenge i sur., 2017). Osim toga, istraživanja pokazuju da je seksualno ponašanje u odrasloj dobi u nastajanju relativno rijetko, osobito među mlađim odraslima, gdje mnogi od njih izvještavaju o nedostatku seksualnih aktivnosti u posljednjem mjesecu, a niske stope seksualnog ponašanja evidentirane su u dvotjednim anketama studenata (Herbenick i sur., 2010, prema Bozick, 2021).

Nadalje, trend češćih neobaveznih seksualnih odnosa paradoksalno može doprinijeti povećanju seksualne neaktivnosti među mladima danas. Tako je istraživanje Reibera i Garcie (2010, prema Bozick, 2021) pokazalo da iako je 81 % studenata koji su sudjelovali u neobaveznoj seksualnoj vezi prijavilo neko seksualno ponašanje u kontekstu veze, samo ih 34 % prijavilo penetrativni seks. Također, pandemija COVID-19 i mjere socijalne izolacije dodatno su doprinijele povećanju trenda seksualne neaktivnosti (Lehmiller i sur., 2022). Istraživanje Twenga i suradnika (2016) pokazalo da je 43 % sudionika prijavilo pad kvalitete svog seksualnog života tijekom pandemije, dok je 42 % izjavilo da se kvaliteta nije promijenila, a samo 13 % sudionika primijetilo poboljšanje. Pored toga, tijekom pandemije COVID-19, došlo je do značajnog porasta online aktivnosti, uključujući pretraživanje pornografije i korištenje aplikacija za upoznavanje, što je imalo trajni utjecaj na seksualne navike, kako tijekom pandemije, tako i nakon nje (Lehmiller i sur., 2022).

Moguće je da povećana dostupnost i konzumacija pornografije ima važnu ulogu u ovom trendu. Iako je konzumacija pornografije povezana s većom vjerojatnošću upuštanja u neobavezni seks i većim brojem seksualnih partnera, gledanje pornografije često je usamljena aktivnost koja može smanjiti učestalost stvarnih seksualnih odnosa, što potencijalno doprinosi povećanju seksualne neaktivnosti (Twenge i sur., 2017).

5. SEKSUALNOST I OSOBNI IZAZOVI DANAŠNJICE

Osobni izazovi u pogledu seksualnosti današnjice sve su više povezani s dinamičnim promjenama u razumijevanju seksualne identifikacije, fluidnosti i tijela. Seksualna identifikacija i fluidnost predstavljaju ključne koncepte u suvremenom shvaćanju rodni i seksualnih identiteta, jer pojedinci doživljavaju promjenjivost svojih seksualnih orijentacija i rodni identiteta kao odgovor na društvene i kulturne promjene (Morgan, 2013). To može izazvati unutarnje konflikte i nesigurnosti, posebno u kontekstu društvenih očekivanja i pritisaka. U narednim poglavljima, analizirat će se kako koncepti seksualne fluidnosti i fleksibilnosti doprinose razumijevanju seksualnih i rodni identiteta u današnjem društvu. Posebna pažnja bit će posvećena načinu na koji pojedinci doživljavaju promjene u svojim identitetima u okviru društvenih i kulturnih normi. Naposljetku, razmotrit će se utjecaj pokreta tjelesne pozitivnosti na samopouzdanje i mentalno zdravlje, uključujući potencijalne koristi i izazove povezane s percepcijom tijela u digitalnom dobu.

5.1. Seksualna identifikacija i fluidnost

S obzirom na sve veću društvenu prihvaćenost različitih seksualnih orijentacija, kao što pokazuje porast podrške za istospolne brakove s 27 % na 60 % između 1996. i 2015. godine (Gallup, 2015), identiteti koji odstupaju od heteronormativnih standarda postaju sve vidljiviji i prisutniji u današnjem društvu (Twenge i sur., 2016). Seksualna orijentacija više se ne definira isključivo kroz binarne kategorije heteroseksualnosti ili homoseksualnosti, već danas obuhvaća različite identitete, uključujući i biseksualnost, panseksualnost te queer identitete, koji se prepoznaju unutar kontinuuma fizioloških, psiholoških i društvenih predispozicija koje se mogu mijenjati tijekom života, kako se događaju promjene u svijesti, razumijevanju, ali i iskustvu (Morgan, 2013).

Također, suvremeni znanstveni diskurs sve više naglašava inkluzivniji i višedimenzionalni pristup seksualnom identitetu, koji ne podrazumijeva samo seksualnu privlačnost, nego i emocionalne, društvene i romantične aspekte seksualnosti (Morgan, 2013). Seksualni identitet konceptualizira se kao sklop kognitivnih i emocionalnih shvaćanja koja oblikuju pojedinčev značaj brojnih aspekata vlastite seksualnosti: seksualna privlačnost, želje, ponašanja i vrijednosti (Savin-Williams, 2011, prema Morgan, 2013). Razvoj seksualnog identiteta predstavlja proces koji se proteže tijekom vremena i uključuje niz promjena, od svijesti i istraživanja do integracije i komunikacije vlastitog identiteta. Odrasla dob u nastajanju predstavlja ključno razvojno razdoblje za oblikovanje seksualne orijentacije i formiranje (seksualnog) identiteta (Katz-Wise, 2014). Premda postoje zajedničke razvojne faze, individualne putanje su izrazito raznolike, osobito među

pripadnicima seksualnih manjina (Hall i sur., 2021). U tom kontekstu, sve veća svijest i prihvaćanje različitih seksualnih i rodnih identiteta, uključujući transrodnost i nebinarnost, omogućuje mladima istraživanje i prihvaćanje vlastitih identiteta te izražavanje rodne fluidnosti (Hall i sur., 2021). S druge strane, seksualna fluidnost, koja se odnosi na fleksibilnost u seksualnoj privlačnosti i identitetu, sve više se prepoznaje kao ključna karakteristika suvremene seksualnosti (Katz-Wise, 2014). Longitudinalno istraživanje Mittleman (2023) pokazalo je da je 8,7 % mladih odraslih osoba promijenilo seksualni identitet barem jednom između 2013. i 2019. godine, pri čemu je fluidnost posebno izražena među mladim ženama i rodnim manjinama. Također, analiza istraživanja Vrangalova i Savin-Williams (2010) na uzorku od 243 heteroseksualno identificiranih studenata otkrila je da 79 % žena i 43 % muškaraca iskazuje barem malu razinu istospolne privlačnosti, dok je 14 % žena i 4 % muškaraca imalo istospolnog seksualnog partnera.

Ovi podaci ukazuju na prisutnost seksualne fluidnosti među mladima, posebno među ženama, što je u skladu s globalnim trendovima koji pokazuju da je ženska seksualnost znatno plastičnija i podložnija promjenama u kontekstu promjena društvenih normi i konteksta (Baumeister, 2004).

5.2. Tijelo pozitivnost i samopouzdanje

U suvremenom društvu, društveni mediji imaju ključnu ulogu u oblikovanju percepcije tijela, osobito među mlađim generacijama koje sve više izvještavaju da društveni mediji direktno utječu na njihov osjećaj prema vlastitom tijelu (Rue, 2018). Rezultati eksperimentalne studije Browna i Tiggemanna (2020, prema Young i sur., 2022) ukazuju da je izloženost djevojaka Instagram slikama koje prikazuju atraktivne i mršave slavne osobe povezana s višim razinama nezadovoljstva tijelom. Unatoč navedenim izazovima, kao odgovor na dominantne standarde ljepote, na društvenim mrežama pojavio se pokret *body positivity* promovirajući prihvaćanje tijela svih oblika i veličina (Sastre, 2014, prema Cohen, i sur., 2021). Potencijalni korisni učinci gledanja tjelesno pozitivnog sadržaja na internetu mogu se bolje razumjeti u svjetlu nedavno istraženog teorijskog konstrukta pozitivne slike tijela. Pozitivna slika tijela opisuje se kao sveobuhvatna ljubav i poštovanje prema tijelu (Gillen i Markey, 2018), a istraživanja pokazuju da je pozitivna slika o tijelu povezana s većim psihološkim, društvenim i emocionalnim blagostanjem (Andrew i sur., 2013, prema Cohen i sur., 2021).

Međutim, unatoč prednostima, čak i pokreti poput *body positivity* mogu nehotice zadržati fokus na izgledu, što može perpetuirati problem samoobjektivizacije. Odnosa između slike tijela i seksualne dobrobiti može se objasniti preko teorije objektivizacije (Fredrickson i Roberts, 1997), koja tvrdi da zbog dosljedne i ustrajne seksualizacije ženskih tijela, žene rano nauče promatrati

svoje fizičko ja iz perspektive vanjskih promatrača koji procjenjuju njihov izgled kao pokazatelj njihove vrijednosti (Fredrickson i Roberts, 1997). Ovo internaliziranje usko definiranih standarda ljepote i "seksepila" povezano je s mnoštvom negativnih posljedica za mlade žene, uključujući nekoliko aspekata seksualnog zdravlja (npr. smanjena seksualna volja, asertivnost i učinkovitost u prakticiranju sigurnijeg seksa) i mentalno zdravlje (npr. nezadovoljstvo tijelom, sram, anksioznost, depresija) (Ward i sur., 2013, prema Maheux i Choukas-Bradley, 2021). Odrasli muškarci u usponu, posebno homoseksualci, doživljavaju slične negativne posljedice objektivizacije, uključujući nezadovoljstvo tijelom i seksualnu disfunkciju (Gillen i Markey, 2018).

Odnos između slike tijela i samopoštovanja je složen i međusobno povezan, gdje pozitivna percepcija vlastitog tijela može značajno doprinijeti ukupnom samopoštovanju. Istraživanja su dosljedno pokazala pozitivnu korelaciju između percepcije vlastite slike i samopoštovanja, pri čemu veće uvažavanje tijela vodi do viših razina samopoštovanja (Khalaf i sur, 2024, prema Wodarz i Rogowska, 2024). Feingoldova (1992, prema Wodarz i Rogowska, 2024) studija također potvrđuje ovu povezanost, s izraženijom korelacijom među ženama nego među muškarcima, što može biti posljedica kulturnih normi koje naglašavaju važnost ženskog izgleda i dovode do već spomenute seksualizacije. Shodno navedenom, percepcija koju pojedinac ima o vlastitom tijelu može značajno utjecati na njegovo samopoštovanje, gdje pozitivna ili negativna slika o tijelu može pojačati odgovarajući osjećaj vlastite vrijednosti (Cohen i sur., 2021).

6. ZAKLJUČAK

Zaključno, mladi se danas suočavaju s brojnim promjenama koje proizlaze iz sveprisutne digitalizacije društva, a te promjene neizbježno utječu na njihove percepcije, ponašanja i izražavanje seksualnosti. Digitalne platforme, poput aplikacija za upoznavanje i onih koje komercijaliziraju seksualnost, značajno oblikuju način na koji mladi istražuju seksualnost i uspostavljaju intimne odnose. Dok napredak u digitalnim tehnologijama olakšava pronalaženje partnera i otvara nove mogućnosti izražavanja, također donosi i određene rizike, kao što su objektivizacija, smanjenje emocionalne bliskosti i kvalitete stvarnih, fizičkih interakcija. Također, ključni aspekti ove teme uključuju rastuću seksualnu fluidnost, nove oblike seksualnih identifikacija permissivnosti, a i nove oblike partnerskih veza. Također, ključni aspekti ovih promjena obuhvaćaju rastuću seksualnu fluidnost, nove oblike seksualnih identifikacija, povećanu seksualnu permissivnost i nove oblike partnerskih veza. Osim toga, fenomeni poput neobaveznih seksualnih odnosa i *sugar datinga* ukazuju na promjenu u društvenim normama, gdje se sve više naglašava individualna autonomija i fleksibilnost u odnosima. Istodobno, trend smanjenja

seksualne aktivnosti, poznat kao „seksualna recesija“, odražava širu društvenu promjenu u kojoj mladi redefinišu svoja očekivanja u vezi sa seksualnim i romantičnim odnosima.

Unatoč ovim izazovima i mogućim negativnim posljedicama, seksualnost mladih danas ima potencijal za oslobađanje od tradicionalnih normi te unapređenje otvorenog dijaloga o intimnosti. Kako bi se maksimalno iskoristile prednosti, a minimizirali rizici digitalizacije i novih oblika intimnosti, ključno je usmjeriti pažnju na edukaciju, promicanje zdravih odnosa te stvaranje sigurnih prostora za istraživanje seksualnih identiteta. Ova tema ostaje relevantna i dinamična, otvarajući prostor za daljnje istraživanje i prilagodbu nadolazećim društvenim promjenama.

7. LITERATURA

- Ansari, A. (2015). *Modern Romance*. Allen Lane.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480.
- Arnett, J. J., Žukauskienė, R. i Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: Implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, 1(7), 569–576.
- Baumeister, R. F. i Vohs, K. D. (2004). Sexual economics: Sex as female resource for social exchange in heterosexual interactions. *Personality and Social Psychology Review*, 8(4), 339–363.
- Berk, L. E. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Naklada Slap.
- Bernstein, E. (2007). Sex work for the middle classes. *Sexualities*, 10(4), 473–488.
- Boislard, M. A., Van de Bongardt, D. i Blais, M. (2016). Sexuality (and lack thereof) in adolescence and early adulthood: A review of the literature. *Behavioral Sciences*, 6(1), 8.
- Bozick, R. (2021). Is there really a sex recession? Period and cohort effects on sexual inactivity among American men, 2006–2019. *American Journal of Men's Health*, 15(6), 15579883211057710.
- Bridges, A. J., Wosnitzer, R., Scharrer, E., Sun, C. i Liberman, R. (2010). Aggression and sexual behavior in best-selling pornography videos: A content analysis update. *Violence Against Women*, 16(10), 1065–1085.
- Claxton, S. E. i van Dulmen, M. H. M. (2013). Casual sexual relationships and experiences in emerging adulthood. *Emerging Adulthood*, 1(2), 138–150.
- Cohen, R., Newton-John, T. i Slater, A. (2021). The case for body positivity on social media: Perspectives on current advances and future directions. *Journal of health psychology*, 26(13), 2365–2373.
- Crespo-Fernández, E. (2018). Taboos in speaking of sex and sexuality. U K. Allan (Ur.), *The Oxford handbook of taboo words and language* (str. 40–60). Oxford University Press.
- current advances and future directions. *Journal of health psychology*, 26(13), 2365–2373.
- Daly, S. E. (2017). *Sugar babies and sugar daddies: An exploration of sugar dating on Canadian campuses* (Doktorska disertacija). Carleton University.
- Di Silvestro, L. i Iurissevich, C. (2024). Contemporary pornography: Deepfake as a form of abuse. *European Public & Social Innovation Review*, 9, 1–20.
- Dodaj, A., Prijatelj, K. i Sesar, K. (2022). A review of mixed methods research on sexting. *Mediterranean Journal of Clinical Psychology*, 10(3).

- Döring, N. i Pöschl, S. (2018). Sex toys, sex dolls, sex robots: Our under-researched bedfellows. *Sexologies*, 27(3), e51-e55.
- Državni zavod za statistiku. (2020). *Statističke baze podataka*. Preuzeto s: <https://www.dzs.hr/>
- Easterbrook-Smith, G. (2022). OnlyFans as gig-economy work: A nexus of precarity and stigma. *Porn Studies*, 10(3), 252–267.
- Fredrickson, B. L., i Roberts, T. A. (1997). Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of Women Quarterly*, 21(2), 173-206.
- Galdi, S., Maass, A. i Cadinu, M. (2014). Objectifying media: Their effect on gender role norms and sexual harassment of women. *Psychology of Women Quarterly*, 38, 398–413.
- Gallup. (2021). *Record-high 70% in U.S. support same-sex marriage*. Gallup. Pristupljeno, <https://news.gallup.com/poll/350486/record-high-support-same-sex-marriage.aspx>
- Gámez-Guadix, M., Borrajo, E. i Almendros, C. (2016). Risky online behaviors among adolescents: Longitudinal relations among problematic Internet use, cyberbullying perpetration, and meeting strangers online. *Journal of Behavioral Addictions*, 5(1), 100-107.
- Gao, H., Yin, H., Zheng, Z. i Wang, H. (2024). Online dating apps and the association with emotional reactions: A survey on the motivations, compulsive use, and subjective online success of Chinese young adults in online dating. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 18(3), 3.
- Gassó, A. M., Mueller-Johnson, K. i Gómez-Durán, E. L. (2021). Victimization as a result of nonconsensual dissemination of sexting and psychopathology correlates: An exploratory analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(12), 6564.
- Gillen, M. M. (2015). Associations between positive body image and indicators of men's and women's mental and physical health. *Body Image*, 13, 67–74.
- Gillen, M. M. i Markey, C. H. (2019). A review of research linking body image and sexual well-being. *Body Image*, 31, 294-301.
- Gordon-Messer, D., Bauermeister, J. A., Grodzinski, A. i Zimmerman, M. (2013). Sexting among young adults. *Journal of Adolescent Health*, 52(3), 301-306.
- Graham Holmes, L., Nilssen, A. R., Cann, D. i Strassberg, D. S. (2021). A sex-positive mixed methods approach to sexting experiences among college students. *Computers in Human Behavior*, 115, 106619.

- Guggisberg, M. (2020). Sexually explicit video games and online pornography—The promotion of sexual violence: A critical commentary. *Aggression and violent behavior, 53*, 101432.
- Gunnarsson, L. (2024). The allure of transactional intimacy in sugar dating. *Sociological Perspectives, 67*(1-3), 25-41.
- Gunnarsson, L. i Strid, S. (2023). Varieties of sugar dating in Sweden: Content, compensation, motivations. *Social Problems, 70*(4), 1044-1062.
- Hall, W. J., Dawes, H. C. i Plocek, N. (2021). Sexual orientation identity development milestones among lesbian, gay, bisexual, and queer people: A systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Psychology, 12*, 753954.
- Hancock, E. (2020). Should society accept sex robots? Changing my perspective on sex robots through researching the future of intimacy. *Paladyn, Journal of Behavioral Robotics, 11*(1), 428-442.
- Heldman, C. i Wade, L. (2010). Hook-Up culture: Setting a new research agenda. *Sexuality Research and Social Policy, 7*(4), 323–333.
- Hobbs, M., Owen, S. i Gerber, L. (2017). Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology, 53*(2), 271-284.
- Holtzman, S., Kushlev, K., Wozny, A. i Godard, R. (2021). Long-distance texting: Text messaging is linked with higher relationship satisfaction in long-distance relationships. *Journal of Social and Personal Relationships, 38*(12), 3543-3565.
- Inglehart, R. (1997). Modernization, postmodernization and changing perceptions of risk. *International Review of Sociology, 7*(3), 449-459.
- Inglehart, R. i Oyserman, D. (2004). Individualism, autonomy, and self-expression: The human development syndrome. U H. Vinken, J. Soeters i P. Ester (Ur.), *Comparing cultures: Dimensions of culture in a comparative perspective* (str. 74 –96). Brill.
- Johansson Wilén, E. i Gunnarsson, L. (2023). Who knows? On the epistemic status of experience in sugar-dating research. *Feminist Theory, 14*647001231186525.
- Katz-Wise, S. L. (2014). Sexual fluidity in young adult women and men: Associations with sexual orientation and sexual identity development. *Psychology & Sexuality, 6*(2), 189–208.
- Katz, E., Blumler, J. G. i Gurevitch, M. (1973). Uses and gratifications research. *The Public Opinion Quarterly, 37*(4), 509–523.
- Keating, D. (2004). *Cognitive and brain development*. U R. Lerner i L. Steinberg, Handbook of adolescent psychology (2nd ed.) (str. 45-84). John Wiley & Sons Inc.

- Kirkeby, K. M., Lehmilller, J. J. i Marks, M. J. (2022). Sugar dating, perceptions of power, and condom use: Comparing the sexual health risk behaviours of sugar dating to non-sugar dating women. *The Journal of Sex Research*, 59(6), 731-741.
- Lehmilller, J. J., Garcia, J. R., Gesselman, A. N. i Mark, K. P. (2022). Less sex, but more sexual diversity: Changes in sexual behavior during the COVID-19 coronavirus pandemic. U *Leisure in the Time of Coronavirus* (str. 178-187). Routledge.
- Liberska H. i Malina A. (2011). Developmental tasks of early adulthood in the light of psychology human development. U H. Liberska (Ur.), *Current psychosocial problems in traditional and novel approaches* (str. 39–57). Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.
- Litam, S. D. A., Speciale, M., i Balkin, R. S. (2022). Sexual attitudes and characteristics of OnlyFans users. *Archives of Sexual Behavior*, 51(6), 3093-3103.
- Lyons, H. A. (2017). Heterosexual casual sex and STI diagnosis: A latent class analysis. *International Journal of Sexual Health*, 29(1), 32-47.
- Maheux, A. J. i Choukas-Bradley, S. (2021). Sexuality and mental health in emerging adulthood. U A. J. Maheux i S. Choukas-Bradley (Ur.), *Sexuality in emerging adulthood* (str. 452-470). Oxford University Press.
- Masters, W. H., Johnson, V. E. i Kolodny, R. C. (2006). Ljudska seksualnost. Naklada Slap.
- McCausland, T. i McCausland, T. (2022). Women in innovation and R&D. *Research-Technology Management*, 65(4), 63-66.
- Merolla, A. J. (2012). *Connecting here and there: A model of long-distance relationship maintenance*. *Personal Relationships*, 19(4), 775–795.
- Mittleman, J. (2023). Sexual fluidity: Implications for population research. *Demography*, 60(4), 1257-1282.
- Morgan, E. M. (2013). Contemporary issues in sexual orientation and identity development in emerging adulthood. *Emerging Adulthood*, 1(1), 52–66.
- Nayar, K. I. (2017). Sweetening the deal: Dating for compensation in the digital age. *Journal of Gender Studies*, 26(3), 335–346.
- Palomeque Recio, R. (2022). ‘I have bills to pay!’ Sugar dating in British higher education institutions. *Gender and Education*, 34(5), 545-560.
- Pew Research Center. (2023). Key findings about online dating in the U.S. Pew Research Center. Preuzeto [13.8.2024.], s <https://www.pewresearch.org/short-reads/2023/02/02/key-findings-about-online-dating-in-the-us/>

- Rogowska, A. M. (2024). The Moderating Effect of Body Appreciation on the Relationship between Self-Esteem and Life Satisfaction. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 14(4), 870-887.
- Rue, P. (2018). Make way, millennials, here comes gen Z. *About campus*, 23(3), 5–12.
- Salter, A. i Blodgett, B. (2012). Hypermasculinity & dick wolves: The contentious role of women in the new gaming public. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 56, 401–416.
- Scott, M. E., Steward-Streng, N. R., Manlove, J., Schelar, E. i Cui, C. (2011). Characteristics of young adult sexual relationships: Diverse, sometimes violent, often loving. *Child Trends*, 18, 1-8.
- Sevi, B. (2019). Brief report: Tinder users are risk takers and have low sexual disgust sensitivity. *Evolutionary Psychological Science*, 5(1), 104–108.
- Sharpe, T. H. (2003). Adult Sexuality. *The Family Journal*, 11(4), 420–426.
- Stafford, L. i Merolla, A. J. (2007). Idealization, reunions, and stability in long-distance dating relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24, 37–54.
- Stanić, L., Rezo Bagarić, I. i Ajduković, M. (2022). Zašto svajpamo na Tinderu? Psihološki korelati uporabe Tindera. *Društvena istraživanja*, 31(4), 703-723.
- Stanley, N., Barter, C., Wood, M., Aghtaie, N., Larkins, C., Lanau, A. i Oeverlien, C. (2016). Pornography, sexual coercion and abuse and sexting in young people's intimate relationships: A European study. *Journal of Interpersonal Violence*, 33, 2919–2944.
- Statista. (2023). Most downloaded dating apps worldwide in 2022. Statista. Preuzeto [13.8.2024.], s <https://www.statista.com/statistics/1359417/most-downloaded-dating-apps-worldwide/>
- Stephen, A., Nyagah, W. V., Kaithuru, N. P. i Vincent, M. M. (2017). Cell phone sexting and its influence on adolescence sexual behaviour in Nairobi country, Kenya. *IOSR Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*, 22(2), 62-69.
- Strubel, J., i Petrie, T. A. (2017). Love me Tinder: Body image and psychosocial functioning among men and women. *Body Image*, 21, 34–38.
- Suwinyattichaiorn, T., Fontana, J., Shaknitz, L. i Linder, K. (2017). Maintaining long distance romantic relationships: The college students perspective. *Kentucky Journal of Communication*, 36(1), 67-89.
- Štulhofer, A. (1999). Terra incognita? Adolescentska spolnost i rizično ponašanje. *Društvena istraživanja*, 8 (2-3 (40-41)), 267-285.

- Štulhofer, A., Anerić, G. i Šlosar, S. (2004). Seksualna permisivnost, egalitarnost i odgovornost: longitudinalno istraživanje seksualnosti u kasnoj adolescenciji, 1998–2003. *Revija za sociologiju*, 35(1-2), 31-44.
- Šutić, L., Jelić, M., i Krnić, A. (2022). Is dating dead? Modern dating among emerging adults in Croatia. *Revija za sociologiju*, 52(3), 359-386.
- Twenge, J. M., Sherman, R. A. i Wells, B. E. (2016). Sexual inactivity during young adulthood is more common among U.S. Millennials and iGen: Age, period, and cohort effects on having no sexual partners after age 18. *Archives of Sexual Behavior*, 46(2), 433–440.
- Twenge, J. M., Sherman, R. A. i Wells, B. E. (2016). Sexual inactivity during young adulthood is more common among U.S. Millennials and iGen: Age, period, and cohort effects on having no sexual partners after age 18. *Archives of Sexual Behavior*, 46(2), 433–440.
- Twenge, J. M., Sherman, R. A. i Wells, B. E. (2017). Declines in sexual frequency among American adults, 1989–2014. *Archives of Sexual Behavior*, 46(8), 2389–2401.
- Twenge, J. M., Sherman, R. A., i Wells, B. E. (2016). *Changes in American adults reported same-sex sexual experiences and attitudes, 1973–2014. Archives of Sexual Behavior*, 45(7), 1713–1730.
- Tynan, L. i Linehan, C. (2024). OnlyFans: How models negotiate fan interaction. *Sexuality & Culture*, 1-34.
- Vrangalova, Z., i Savin-Williams, R. C. (2014). Psychological and physical health of mostly heterosexuals: A systematic review. *The Journal of Sex Research*, 51(4), 410-445.
- Wagner, T. L. i Blewer, A. (2019). “The word real is no longer real”: Deepfakes, gender, and the challenges of ai-altered video. *Open Information Science*, 3(1), 32-46.
- Weinberg, M.S., Williams, C.J., Kleiner, S. i Irizarry, Y. (2010). Pornography, normalization, and empowerment. *Archives of Sexual Behavior*, 39(6), 1389–1401.
- Whitlock, J., Dedmon, L., Light-Olson, H. i Light, H. (2017). How are Youth Using Technology to Explore Sexuality Today?. *Research Facts and Findings*.
- Willoughby, B. J., Young-Petersen, B. i Leonhardt, N. D. (2018). Exploring trajectories of pornography use through adolescence and emerging adulthood. *The Journal of Sex Research*, 55(3), 297-309.
- Wodarz, R. i Rogowska, A. M. (2024). The moderating effect of body appreciation on the relationship between self-esteem and life satisfaction. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 14(4), 870-887.

Young, G., Smith, M. i Batten, J. (2022). Social media makes it inevitable to feel bad about your body: Examining self-orientation sentation and body image of young collegiate females. *Youth* 2022, 2, 217–235.